

Voorwoord

Het was een groot gebied dat Heemstede bij de annexatie van 1927 aan Haarlem had moeten afstaan: de villawijk Zuiderhout, de chique woonwijk Bosch en Vaart, de deels al bebouwde gebieden rondom de spoorbaan tot aan de Pijlslaan, de buitenplaatsen Eindhout en Spaar en Hout, de sportvelden tussen Herenweg en Dreef en enkele straten ten zuiden daarvan, én een groot deel van de Hout.

Toen dit boekje in 1928 verscheen, was die annexatie pas een jaar oud en de 'wond' van het verlies nog vers. Samensteller van het gidsje, Jac. J. Janzen, put zich uit om aan te tonen dat Heemstede 'ondanks den gevoeligen klap' nog steeds 'een van de aantrekkelijkste gemeenten van ons land is'. En wie deze heruitgave leest, zal zich bij zijn mening aansluiten.

Maar wat was de reden van de annexatie? Heemstede was niet de enige plaats die gebied aan Haarlem moest afstaan. De gehele gemeente Schoten en delen van Bloemendaal, Haarlemmerliede en Spaarnwoude werden in 1927 bij Haarlem gevoegd.

Argumenten van Haarlem vóór annexatie waren dat de stad moest kunnen groeien om haar centrumfunctie in Zuid-Kennemerland te handhaven. Daartoe moest ze voor een lange periode voldoende grondgebied hebben voor woningbouw, industrie en havenfaciliteiten. Bovendien, zo pleitte Haarlem, profiteerden de omliggende gemeenten ook van de voorzieningen die de stad bood.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vonden deze argumenten redelijk en gingen uiteindelijk akkoord, zij het dat het geannexeerde gebied veel kleiner was dan wat Haarlem aanvankelijk gewild had. De wet werd door de Tweede en Eerste Kamer aangenomen en werd op 1 mei 1927 van kracht.

Zo makkelijk als dit nu klinkt, ging het echter niet. Aan de annexatie ging een periode van zo'n zestig jaar geharrewar vooraf. En ook lang voor die tijd waren er wijzigingen. Het schuiven met grenzen als gevolg van bestuurlijke herindelingen is immers van alle tijden. We zien dat vandaag de dag met de fusie van Bennebroek met de gemeente Bloemendaal op 1 januari 2009. Van Heemstede veranderden de buitengrenzen in de loop der eeuwen menigmaal. De laatste ingrijpende verandering was dus op 1 mei 1927, maar wat ging daaraan vooraf?

Ondanks de verkleining, die Heemstede zich op 1 Mei 1927, (zij het niet zonder protest!) heeft moeten laten welgevalen, is het nog steeds een van de aantrekkelijkste gemeenten in ons land, en biedt het als woonplaats vele voordeelen.

Gelegen op den bloemenrijken geestgrond, die de scheiding vormt tusschen de duinen en het daarachter gelegen vlakke land, in de nabijheid van zee en bosch, is het voor den liefhebber van natuurschoon een ideaal plekje.

Zeker, er zijn meer bekoorlijke streken in ons land, maar waar vindt men de gaven der natuur in zóó rijke verscheidenheid bijeen in een beperkte omgeving? Juist dát is het, wat de duinstreek ten Zuiden van Haarlem zoo gezocht maakt.

Wie er van houdt, in de bosschen te dwalen, te luisteren naar den „vogelenzang”, en te genieten van de fraaie lichteffecten en kleurschakeeringen in de verschillende seizoenen, hij kan dit genot ook nu nog smaken binnen de grenzen van Heemstede, n.l. in het schoone Groenendaal. Is men daarentegen een minnaar van wijde luchten en verre horizonten, ziet men liever onbelemmerd om zich heen over groene weiden en blauwe watervlakten, ook dit genot behoeft men zich hier niet te ontzeggen, daar een wandeling langs het Spaarne al deze geneugten in ruime mate biedt. Voeg daarbij de onmiddellijke nabijheid van zee, strand, en niet te vergeten prachtig begroeide duinen, dan zal het voor ieder duidelijk zijn, dat Heemstede, wat zijn ligging betreft, wel een zeer bevoorrechte positie inneemt.

En dat deze gemeente, ondanks den gevoeligen klap, dien zij heeft gehad, nog niet al haar aantrekkelijkheid

zang, terwijl vermoedelijk ook zal worden overgegaan tot het leveren van gas aan Aalsmeer en Haarlemmermeer.

De prijzen van gas en water bedragen respectievelijk 10 en 24 c. per M³. Met de gemeente Haarlem is een overeenkomst gesloten, betreffende de levering van electrischen stroom. In Heemstede betaalt men 22 ct. per K. W. U., welke prijs, evenals die van gas en water, niet hoog is te noemen. Voor grootverbruik (licht of kracht) gelden bijzondere tarieven.

WANDELINGEN DOOR HEEMSTEDE.

De gemeente Heemstede wordt door twee hoofdverkeerswegen doorsneden: ten eerste den van ouds bekenden Heerenweg van Haarlem naar Leiden, die op verschillende punten nog herinneringen aan vroeger tijden bewaart, en ten tweede den ouden Heemstederweg, thans achtereenvolgens Bronsteeweg, Binnenweg en Raadhuisstraat geheeten. Langs dezen weg loopt een electrische tram, de N. Z. H., beginpunt op het Soendaplein, Haarlem, eindpunt aan den Glipperweg bij de zwemvijvers, met aansluiting aan de stoomtram, naar Leiden. Op den Heerenweg onderhoudt de Brockway My. met haar groote, comfortabel ingerichte autobussen een kwartierdienst op Haarlem.

Wij willen thans eenige wandelingen door Heemstede beschrijven, teneinde aldus gelegenheid te vinden, den lezer op verschillende bezienswaardigheden, gebouwen, mooie punten, enz. te wijzen.

Het Raadhuisplein als uitgangspunt van een drietal onzer wandelingen nemende, zullen wij beginnen met een korte beschouwing van het Raadhuis.

Zooals het daar staat op het plein, omgeven door een mooi aangelegden tuin, tegenover een wèl-onderhouden plantsoen, maakt het met zijn fraai geproportioneerden gevel, waarvan het middengedeelte kunstig met beeldhouwwerk is versierd, een rustigen voornamen indruk. Twee steenen leeuwen op de hoekpilasters van het balcon boven den ingang houden de wapens van Noord-Holland en Nederland. Een mooie

VESTIGT U TE HEEMSTEDE

ZEER LAGE BELASTING. DE GEMEENTE
HEFT *GEEN* OPCENTEN OP DE RIJKS-
INKOMSTENBELASTING, VERMOGENS-
BELASTING EN PERSONEELE BELAS-
TING, NOCH EENE RIOOL-, WEG- OF
- STRAATBELASTING -

UITSTEKEND ONDERWIJS - PRACHTIGE
OMGEVING - GOEDE VERBINDINGEN
- MET AMSTERDAM EN DEN HAAG -

INLICHTINGEN TE BEKOMEN TEN RAADHUIZE

